

اشاره:

مطلبی که از نظرتان می‌گذرد، آمار و ارقام مربوط به میزان صادرات، واردات و به طور کلی ویتترین صنایع نساجی و پوشاک ایران از سال ۱۳۹۳ تا پنج ماه نخست سال جاری است که از آمارهای وزارت صنعت معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران استخراج شده است.

وقتی آمارها سخن می‌گویند...

از مهم‌ترین دلایل کاهش صادرات محصولات نساجی در سال ۱۳۹۲ می‌توان به مواردی مانند تغییر نرخ ارز در سال ۱۳۹۱ و ایجاد صادرات کاذب و شوک در بازار صادراتی در آن سال، کاهش ارزش صادرات کفپوش ماشینی به دلیل تغییر نرخ پایه صادراتی به میزان ۱۵ درصد، ایجاد سیف‌گارد (Safe Guard) برای الیاف پلی‌استر توسط دولت ترکیه که بزرگ‌ترین بازار این کالا را به خود اختصاص می‌دهد و افزایش قیمت قاچاق با افزایش نرخ ارز و در نتیجه افزایش رقابت‌پذیری تولیدات ایرانی در داخل کشور اشاره نمود.

در سال ۲۰۱۳ صادرات کفپوش‌های ماشینی با ۳۳۷/۳ میلیون دلار توانست رتبه نخست صادرات نساجی و پوشاک کشور را به خود اختصاص دهد و پس از آن انواع کیسه با ۹۵/۸ میلیون دلار، انواع پوشاک با ۶۷/۱ میلیون دلار، انواع نخ با ۶۱/۸ میلیون دلار، انواع پارچه با ۵۰/۸ میلیون دلار و انواع الیاف مصنوعی با ۵۷ میلیون دلار رتبه‌های بعدی صادرات این بخش از صنعت کشور را به خود اختصاص دهند. طبق آمار در سال مذکور (۲۰۱۳) میزان صادرات پارچه تولید ایران ۳۷/۹ میلیون دلار بود که به ۳۷ کشور صورت گرفت؛ لازم به توضیح است که ایران به ۷ کشور (هر کشور بیش از یک میلیون دلار) جمعاً به مبلغ ۳۷/۹ میلیون دلار صادرات داشته است این در حالی است که آمارها از صادرات جهانی ۹۶۳۵۵/۸ میلیون دلاری پارچه در سال ۲۰۱۳ حکایت می‌کنند. ۳۹ درصد از صادرات ایران توسط ۳۵ واحد

طبق آمار دفتر نساجی و پوشاک وزارت صمت در سال ۱۳۹۳، ظرفیت اسمی تولید انواع الیاف ۴۹۰ هزار تن، انواع نخ ۷۰۰ هزار تن، انواع پارچه ۱/۴ میلیارد متر مربع، انواع پتو ۱۳ میلیون تخته، انواع فرش ماشینی ۱۳۴ میلیون متر مربع و انواع موکت ۱۱۶ میلیون متر مربع اعلام شد اما در واقع ظرفیت فعال هر یک به ترتیب ۳۰۰ هزار تن، ۵۵۰ هزار تن، یک میلیارد متر مربع، ۱۰/۵ میلیون تخته، ۱۰۵ میلیون متر مربع و ۶۳ میلیون متر مربع بود.

اگر بخواهیم در مورد میزان صادرات و واردات نساجی و پوشاک کشور از سال ۱۳۸۹ تا ده ماهه سال ۱۳۹۳ به آمار گمرک ایران اتکا نماییم به ارقام زیر دست خواهیم یافت:

سال	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	درصد تغییرات ارزشی	درصد تغییرات وزنی
۱۳۸۹	۵۶۷	۱۰۴۵	-۱۲	۰۶
۱۳۹۰	۶۰۰۲	۱۱۲۵	۵۹	۷۷
۱۳۹۱	۷۴۶۲	۱۵۶۹	۲۴۲	۳۹۵
۱۳۹۲	۶۷۰۲	۱۶۰۲	-۱۰۲	۲۰۱
ده ماهه ۱۳۹۳	۵۸۷۵	۱۲۲۶	۴۶	۵۵

تولیدی- صادراتی صورت گرفت و تعداد کل صادرکنندگان ایران در این سال به ۳۱۲ واحد رسید.

در مورد صادرات الیاف مصنوعی نیز باید عنوان داشت که ۵۷ میلیون دلار به ۱۷ کشور جهان صادر شد و ایران به ۷ کشور (هر کشور بیش از یک میلیون دلار) جمعاً به مبلغ ۴۸/۸ میلیون دلار صادرات داشت. ارقام جهانی صادرات الیاف مصنوعی در سال ۲۰۱۳ رقمی معادل ۱۳۴۷۱/۲ میلیون دلار را اعلام می‌کنند. در این سال ۷۰ درصد از صادرات کشور توسط ۲۷ واحد تولیدی- صادراتی انجام شد و تعداد کل صادرکنندگان ایرانی، ۱۷۴ واحد بود.

صادرات فرش ماشینی ایران طی سالهای ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	میزان صادرات (هزار تن)	کشورهای مقصد (۵ کشور عمده)
۱۳۸۵	۷۴/۲	۱۹/۴	عراق - افغانستان - قزاقستان - تاجیکستان - ترکمنستان
۱۳۸۶	۱۲۹/۳	۲۹/۸	افغانستان - عراق - ترکمنستان - پاکستان - عربستان
۱۳۸۷	۱۹۵/۲	۳۰/۸	افغانستان - عراق - ترکمنستان - عربستان - قزاقستان
۱۳۸۸	۲۰۷/۷	۲۷/۲	افغانستان - عراق - پاکستان - ترکمنستان - عربستان
۱۳۸۹	۲۳۰/۵	۲۸/۴	عراق - عربستان سعودی - افغانستان - ترکمنستان - پاکستان
۱۳۹۰	۱۶۷/۳	۲۰/۳	عراق - عربستان سعودی - افغانستان - ترکمنستان - پاکستان
۱۳۹۱	۳۱۱	۳۱	عراق - افغانستان - زابن - پاکستان - ترکمنستان
۱۳۹۲	۲۳۵	۳۶	عراق - پاکستان - افغانستان - اذربایجان - امارات
۱۳۹۳	۱۴۷	۲۱/۸	عراق - پاکستان - افغانستان - ترکمنستان - امارات
۱۳۹۴	۲۵۷	۳۰/۵	عراق - پاکستان - افغانستان - ترکمنستان - چین
۱۳۹۵	۲۳۰	۳۰/۱	عراق - پاکستان - افغانستان - ترکمنستان - چین

منبع: تریپل

و البته آمار واردات فرش ماشینی به کشور از زبان (Trade Map: www.trademap.org)

واردات فرش ماشینی ایران طی سالهای ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

سال	ارزش واردات (میلیون دلار)	میزان واردات (هزار تن)	کشورهای مبدأ (۵ کشور عمده)
۱۳۸۵	۰/۵	۰/۲	آلمان - بلژیک - امارات متحده عربی - چین - ترکیه
۱۳۸۶	۵	۲/۷	ترکیه - بلژیک - امارات متحده عربی - منطقه آزاد چین
۱۳۸۷	۶/۸	۲/۴	ترکیه - امارات متحده عربی - بلژیک - آلمان - منطقه آزاد چابهار
۱۳۸۸	۷	۲/۳	ترکیه - امارات متحده عربی - آلمان - سوئیس - بلژیک
۱۳۸۹	۹	۲/۹	ترکیه - بلژیک - چین - امارات - آلمان
۱۳۹۰	۶	۲/۲	ترکیه - امارات متحده عربی - آلمان - بلژیک - منطقه آزاد چابهار
۱۳۹۱	۲/۴	۰/۹	آلمان - امارات - بلژیک - ترکیه - چین
۱۳۹۲	۰/۲	۰/۶	آلمان - تاجیکستان - ترکیه - هند
۱۳۹۳	۳	۰/۹	ترکیه - امارات متحده عربی - چین - ایتالیا - روسستان
۱۳۹۴	۱	۰/۶	ترکیه - چین - امارات متحده عربی - بلژیک - آلمان
۱۳۹۵	۳	۱	ترکیه - بلژیک - چین - امارات متحده عربی - آمریکا

www.Trade map.org

بازیگران اصلی فرش ماشینی در جهان طبق آمار سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۶ به روایت Trade Map: همان‌طور که مشاهده می‌کنید ایران در سال ۲۰۰۴ یکی از کشورهای اصلی صادرکننده فرش ماشینی به شمار می‌آید و این روند را تا سال ۲۰۱۲ حفظ کرد اما از سال ۲۰۱۳ به بعد، نامی از ایران در فهرست صادرکنندگان عمده فرش ماشینی جهان به چشم نمی‌خورد. از مهم‌ترین مشکلات موجود در تولید فرش ماشینی می‌توان به مواردی مانند پایین بودن میزان بهره‌وری و بالا بودن قیمت تمام شده به دلیل افزایش قیمت نفت اشاره کرد. که این موارد در مصاحبه‌هایی که نساجی امروز با اغلب غرفه‌داران نمایشگاه‌های فرش ماشینی شهر آفتاب و همچنین نمایشگاه فرش ماشینی تهران نیز مورد تأیید قرار گرفت. اتخاذ راهکارهایی همچون کاهش قیمت مواد اولیه و عرضه این مواد با قیمت پایین، کاهش ضایعات و افزایش بهره‌وری ماشین‌آلات و به روز رسانی آنها و کنترل صحیح بر کالاهای صادراتی، موثر و اثربخش به نظر می‌رسند:

بخش بعدی ارقام صادرات صنایع نساجی به انواع نخ اختصاص دارد که به ارزش ۶۱/۸ میلیون دلار بود و به ۲۹ کشور صورت گرفت. در این سال ایران به ۷ کشور (هر کشور بیش از یک میلیون دلار) جمعاً به مبلغ ۵۸/۷ میلیون دلار صادرات داشت. رقم جهانی صادرات انواع نخ ۵۵۲۳۶/۹ بود، ۳۰ درصد از صادرات ایران توسط ۴۱ واحد تولیدی- صادراتی انجام شد و تعداد کل صادرکنندگان ایرانی، ۳۰۹ واحد بود.

فرش ماشینی به‌عنوان یکی از محصولات قابل اتکا در صادرات صنایع نساجی توانست در سال ۲۰۱۳ به ارزش ۳۳۷/۳ میلیون دلار به ۷۲ کشور صادر شود. ایران به ۱۹ کشور (هر کشور بیش از یک میلیون دلار) جمعاً به مبلغ ۳۲۹/۷ میلیون دلار صادرات داشته باشد، در حالی که آمارهای جهانی صادرات به رقم ۴۴۵۴/۹ میلیون دلار اشاره می‌کنند. ۵۴ درصد از صادرات ایران توسط ۱۳۴ واحد تولیدی- صادراتی انجام شد و تعداد کل صادرکنندگان ایران ۵۹۸ واحد بود. نکته قابل توجه این که ۷/۶ درصد از کل صادرات جهانی فرش ماشینی در سال ۲۰۱۳ به ایران اختصاص پیدا کرد.

آمار بعدی مربوط به صادرات انواع پوشاک است. صادرات کشور به ارزش ۶۷/۱ میلیون دلار به ۳۳ کشور انجام شد. ایران به ۷ کشور (هر کشور بیش از یک میلیون دلار) جمعاً به مبلغ ۶۴/۲ میلیون دلار صادرات داشت. در این سال صادرات جهانی پوشاک ۴۲۵۴۶۵/۲ میلیون دلار بود. ۱۱ درصد از صادرات ایران توسط ۱۹ واحد تولیدی- صادراتی صورت گرفت و تعداد کل صادرکنندگان ایرانی به رقم ۳۱۶ واحد رسید. در مورد صادرات انواع کیسه هم باید گفت ۵۳ درصد از صادرات ایران توسط ۳۴ واحد تولیدی- صادراتی انجام شد و تعداد کل صادرکنندگان ایرانی در آن سال ۱۴۳ واحد بود. صادرات جهانی کیسه ۵۰۸۵ میلیون دلار بود در حالی که صادرات ایران ۹۵/۸ میلیون دلار به ۱۹ کشور جهان انجام شد. ایران به ۸ کشور (هر کشور بیش از یک میلیون دلار) جمعاً به مبلغ ۹۳/۲ میلیون دلار صادرات داشت.

صادرات فرش ماشینی

بنا به تعریف دفتر توسعه صادرات محصولات صنعتی و معدنی (میز نساجی، پوشاک، فرش و صنایع دستی) سازمان توسعه تجارت ایران، بیشترین حجم از تولید فرش ماشینی کشور در منطقه کاشان و اصفهان صورت می‌گیرد و کالاهای تولیدی در این بخش به کشورهای آسیای میانه، عراق و افغانستان صادر می‌شود. اعطای موافقت‌نامه‌های اصولی متعدد از سوی وزارت صنایع وقت باعث اشباع بازار فرش ماشینی و ایجاد مازاد مصرف داخلی شده است.

طبق آمار دفتر نساجی و پوشاک وزارت صمت، تولید فرش ماشینی در سال ۱۳۸۵

تحقیقاتی و توجه به شرایط نوین بازاریابی و گسترش آموزش در این بخش، موثر خواهند بود. به گزارش گمرک، در بخش صادرات موکت، به جز کشورهای همسایه و جمهوری‌های استقلال یافته شوروی سابق، تقریباً کشور دیگری مشاهده نمی‌شود و عراق، افغانستان و پاکستان رتبه‌های نخست صادرات موکت ایران را به خود اختصاص می‌دهند:

صادرات موکت ایران طی سالیان ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	میان صادرات (هزار تن)	کشورهای عمده (۵ کشور عمده)
۱۳۸۵	۱۹۱٫۷	۸/۸	عراق - آذربایجان - افغانستان - هند - پاکستان
۱۳۸۶	۲۰۱٫۷	۹/۳	عراق - افغانستان - آذربایجان - قرقیزستان - هند
۱۳۸۷	۲۷/۴	۷/۷	عراق - افغانستان - ترکمنستان - قرقیزستان - ارمنستان
۱۳۸۸	۳۶/۶	۱۰/۱	افغانستان - عراق - آذربایجان - هند - ترکمنستان
۱۳۸۹	۵۶/۵	۱۴/۶	افغانستان - عراق - آذربایجان - قرقیزستان - پاکستان
۱۳۹۰	۱۴۴/۲	۲۳/۸	افغانستان - عراق - پاکستان - آذربایجان - تاجیکستان
۱۳۹۱	۷۱	۲۰	افغانستان - عراق - پاکستان - ترکمنستان - تاجیکستان
۱۳۹۲	۸۴/۴	۲۲	عراق - آذربایجان - افغانستان - هند - پاکستان
۱۳۹۳	۱۸۴/۵	۵۳/۳	افغانستان - عراق - پاکستان - ترکمنستان - امارات
۱۳۹۴	۸۱	۲۲	افغانستان - عراق - پاکستان - ترکمنستان - قزاقستان
۱۳۹۵	۷۷	۲۵	افغانستان - عراق - پاکستان - ترکمنستان - قزاقستان

در بخش واردات موکت هم کشورهای ترکیه، بلژیک و هند، به اصطلاح پای ثابت این محصول به کشور ما هستند:

واردات موکت ایران طی سالیان ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

سال	ارزش واردات (میلیون دلار)	میان واردات (هزار تن)	کشورهای عمده (۵ کشور عمده)
۱۳۸۵	۳۰٫۱	۱٫۸	ترکیه - امارات - بلژیک - چین - آلمان
۱۳۸۶	۳۰٫۶	۲٫۸	ترکیه - چین - هند - بلژیک - فرانسه
۱۳۸۷	۵٫۶	۳٫۴	ترکیه - چین - هند - امارات - آلمان
۱۳۸۸	۱۰٫۶	۴٫۶	ترکیه - کویت - چین - امارات - آلمان
۱۳۸۹	۱۰٫۹	۵٫۴	ترکیه - هند - چین - امارات - بلژیک
۱۳۹۰	۱۱	۵	ترکیه - هند - چین - امارات - بلژیک
۱۳۹۱	۴	۱	ترکیه - هند - چین - امارات - منطقه آزاد چابهار
۱۳۹۲	۰٫۴	۰٫۱	آلمان - امارات - ایتالیا - چین - ترکیه
۱۳۹۳	۱٫۵	۰٫۷	ترکیه - هند - امارات - سوئیس - آلمان
۱۳۹۴	۱٫۱	۰٫۶	ترکیه - بلژیک - هند - امارات - چین
۱۳۹۵	۱٫۶	۱٫۱	ترکیه - بلژیک - هند - امارات - چین

مروری ساده به نمودار صادرات جهانی موکت طی سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۶ نشان می‌دهد که بلژیک، هلند و آمریکا از پیشگامان این بخش در دنیا محسوب می‌شدند

واردات جهانی موکت (۲۰۰۴-۲۰۱۶)

سال	ارزش واردات (میلیارده دلار)	واردکنندگان عمده
۲۰۰۴	۶/۱۳۵	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۵	۶/۶۳۷	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۶	۷/۳۰۳	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۷	۸/۲۱۲	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۸	۸/۲۱۲	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۰۹	۶/۸۰۹	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۰	۷/۶۳۶	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۱	۸/۲۱۰	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۲	۸/۱۶۴	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۳	۸/۴	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۴	۸٫۹	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۵	۸٫۲۳۰	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۶	۸٫۱۵۵	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن

صادرات جهانی فرش ماشینی (۲۰۰۴-۲۰۱۶)

سال	ارزش صادرات (میلیارده دلار)	صادرکنندگان عمده
۲۰۰۴	۰٫۲۷۶	ایران - چین - بلژیک - سوئد - آلمان
۲۰۰۵	۰٫۳۳۸	ایران - چین - آلمان - بلژیک - مصر
۲۰۰۶	۰٫۳۴۶	ایران - چین - بلژیک - آلمان - مصر
۲۰۰۷	۰٫۳۰۰	چین - بلژیک - آلمان - مصر - امارات متحده عربی
۲۰۰۸	۰٫۲۸۱	چین - بلژیک - آلمان - ترکیه - ایالات متحده آمریکا
۲۰۰۹	۰٫۲۲۶	چین - بلژیک - آلمان - ترکیه - آمریکا
۲۰۱۰	۰٫۵۳۸	چین - بلژیک - آلمان - ایران - امارات متحده عربی
۲۰۱۱	۰٫۵۳۵	چین - بلژیک - آلمان - ایران - امارات متحده عربی
۲۰۱۲	۰٫۲۹۶	چین - بلژیک - آلمان - ایران - امارات متحده عربی
۲۰۱۳	۰٫۳۵۸	چین - هند - بلژیک - آلمان - مصر
۲۰۱۴	۰٫۴۲۸	چین - هند - بلژیک - آلمان - ترکیه
۲۰۱۵	۰٫۳۷۶	چین - هند - بلژیک - آلمان - ترکیه
۲۰۱۶	۰٫۴۲۱	چین - هند - بلژیک - انگلستان - ترکیه

نگاهی به نمودار واردات جهانی فرش ماشینی (۲۰۰۴ تا ۲۰۱۶) نیز نشان می‌دهد آمریکا مهم‌ترین کشور در این بخش است و در رتبه‌های بعدی ژاپن، آلمان و فرانسه قرار دارند. در این ترکیب طی ۱۲ سال مورد مطالعه، تغییر چندانی به وجود نیامده است:

واردات جهانی فرش ماشینی (۲۰۰۴-۲۰۱۶)

سال	ارزش واردات (میلیارده دلار)	صادرکنندگان عمده
۲۰۰۴	۰٫۴۴۶	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۰۵	۰٫۴۹۴	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۰۶	۰٫۵۲۴	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۰۷	۰٫۵۵۷	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۰۸	۰٫۵۷۸	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۰۹	۰٫۴۴۱	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۱۰	۰٫۵۶۶	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۱۱	۰٫۶۰۲	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۱۲	۰٫۴۷۹	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - اسپانیا
۲۰۱۳	۰٫۵	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - عربستان سعودی
۲۰۱۴	۰٫۵۵۳	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - انگلیس
۲۰۱۵	۰٫۵۲۰	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - انگلیس
۲۰۱۶	۰٫۵۵۸	آمریکا - ژاپن - آلمان - فرانسه - سوئد

موکت

بخش عمده‌ای از تولید موکت در استان‌های قزوین، مرکزی و مازندران انجام می‌شود. ۵۹ واحد از تولیدات این محصول موکت نمودی و ۴۹ واحد موکت تافتینگ در کشور دارای پروانه بهره‌برداری هستند.

به استناد آمارهای دفتر نساجی و پوشاک وزارت صمت، آمارهای تولید موکت در کشور طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ افت محسوسی را در این بخش نشان می‌دهد. به طوری که از تولید ۸۱۱ میلیون متر مربع سال ۱۳۸۵ به ۲۲۰ میلیون متر مربع سال ۱۳۹۵ رسیده است. به نظر می‌رسد فقدان استراتژی و برنامه‌ریزی مشخص، عدم هماهنگی با فناوری روز دنیا و عدم خودکفایی در تولید مواد اولیه از مهم‌ترین مشکلات کاهش تولید موکت در کشور به شمار می‌آیند.

عدم توجه به سلاقی مشتریان و بازاریابی سنتی دو مانع مهم دیگر در بخش صادرات موکت هستند که توجه به شرایط و خواسته مشتریان از طریق انجام پروژه‌های

اما به تدریج چین با ارتقای مستمر رتبه جهانی خود توانست رتبه نخست صادرات موکت از سال ۲۰۱۳ تاکنون را به خود اختصاص دهد و به نظر می‌رسد هیچ تمایلی به واگذاری جایگاه خود به دیگران ندارد!

صادرات جهانی موکت (۲۰۱۶-۲۰۰۴)

سال	ارزش صادرات (میلرد دلار)	صادرکنندگان عمده
۲۰۰۴	۶.۶۹۴	بلژیک - هلند - آمریکا - آلمان - هند
۲۰۰۵	۷.۳۴۰	بلژیک - هلند - آمریکا - آلمان - هند
۲۰۰۶	۸.۲۰۷	بلژیک - هلند - چین - آمریکا - هند
۲۰۰۷	۹.۳۳۸	بلژیک - هلند - چین - فرانسه - ترکیه
۲۰۰۸	۸.۷۷۶	بلژیک - هلند - چین - آلمان - فرانسه
۲۰۰۹	۷.۳۲۶	بلژیک - هلند - آمریکا - آلمان - چین
۲۰۱۰	۸.۲۹۴	بلژیک - هلند - آمریکا - چین - هند
۲۰۱۱	۸.۹۴۸	بلژیک - هلند - آمریکا - آلمان - چین
۲۰۱۲	۸.۶۸۲	بلژیک - هلند - آمریکا - آلمان - چین
۲۰۱۳	۹.۲۲۱	چین - بلژیک - آمریکا - هند - آلمان
۲۰۱۴	۹.۶۱۳	چین - بلژیک - آمریکا - هند - هلند
۲۰۱۵	۸.۷۴۷	چین - بلژیک - آمریکا - هند - هلند
۲۰۱۶	۸.۸۷۰	چین - بلژیک - آمریکا - هند - هلند

طبق آمار، کشورهای آمریکا، انگلستان و آمریکا، واردکنندگان عمده و بلامنازع موکت شناخته می‌شوند:

واردات جهانی موکت (۲۰۱۶-۲۰۰۴)

سال	ارزش واردات (میلرد دلار)	واردکنندگان عمده
۲۰۰۴	۶/۱۳۵	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۵	۶/۶۳۷	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۶	۷/۳۰۳	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۷	۸/۲۱۲	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - فرانسه
۲۰۰۸	۸/۲۱۲	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۰۹	۶/۸۰۹	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۰	۷/۳۳۶	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۱	۸/۲۱۰	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۲	۸/۱۶۶	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۳	۸/۴	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۴	۸/۹	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۵	۸/۳۳۰	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن
۲۰۱۶	۸/۱۵۵	آمریکا - انگلستان - آلمان - کانادا - ژاپن

پوشاک

به گزارش دفتر توسعه صادرات کالای سازمان توسعه تجارت، در سال ۱۳۹۴ صنعت پوشاک با ۴۲۳ میلیارد دلار صادرات در سال ۲۰۱۳، بیش از ۵۵ درصد از صادرات صنایع نساجی و پوشاک جهان و ۴ درصد از صادرات کالاها صنعتی جهان و ۲/۵ درصد کل محصولات صادراتی جهان را شامل می‌شود. صادرات پوشاک کشور با ۶۴ میلیون دلار صادرات سهم ۰/۰۲ درصدی در صادرات پوشاک جهان را به خود اختصاص می‌دهد. ارزش بازار مصرف پوشاک جهان ۱۲۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ بوده که پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۲۵ از مرز ۲۰۰۰ میلیارد دلار فراتر رود. ۷۵ درصد از بازار مصرف پوشاک جهان در اختیار اتحادیه اروپا، آمریکا، چین و ژاپن قرار دارد و بیشترین ارزش بازار مصرف پوشاک کشور طی ۴ سال اخیر، ۱۱ میلیارد دلار برآورد شده که حدود یک درصد از بازار مصرف پوشاک جهان می‌باشد. نگاهی به آمار تولید پوشاک در کشور نشان می‌دهد که از ۲۸۳ هزار تن در سال ۱۳۸۵

به ۳۰۰ هزار تن در سال ۱۳۹۵ رسیده است که این رقم (۳۰۰ هزار تن) از سال ۱۳۹۱ تاکنون بدون تغییر باقی مانده است. مهم‌ترین مزیت‌های صنعت پوشاک در ایران عبارتند از سابقه دیرین نساجی و پوشاک، وجود بازارهای بزرگ داخلی و منطقه‌ای اسلامی، ارزش افزوده بسیار بالای پوشاک، نداشتن هیچ گونه مشکل زیست محیطی، اشتغال‌زایی بالا، پایین بودن هزینه ایجاد اشتغال، وجود منابع غنی نفت و گاز به منظور تولید مواد اولیه، امکان رشد و توسعه در حوزه فناوری‌های نوین و ارزآوری بالای پوشاک. به گزارش گمرک ایران، کشورهای همسایه و جمهوری‌های استقلال یافته شوروی سابق از مهم‌ترین مقاصد صادراتی پوشاک ایران به شمار می‌آیند که متأسفانه از ۱۰/۸ هزار تن در سال ۱۳۸۵ به ۳/۸ هزار تن در سال ۱۳۹۵ رسیده است. عمده کشورهای هدف صادراتی پوشاک کشور به ترتیب عراق و افغانستان می‌باشد.

صادرات پوشاک ایران طی سالهای ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	میان صادرات (هزار تن)	کشورهای مقصد (۵ کشور عمده)
۱۳۸۵	۱۲۰	۱۰/۸	آذربایجان - افغانستان - عراق - قرقیزستان - قزاقستان
۱۳۸۶	۱۱۶/۳	۱۰	آذربایجان - افغانستان - عراق - قرقیزستان - قزاقستان
۱۳۸۷	۱۱۱/۶	۸/۶	آذربایجان - افغانستان - عراق - قرقیزستان - قزاقستان
۱۳۸۸	۲۰۲/۸	۱۱/۴	آذربایجان - افغانستان - عراق - قرقیزستان - قزاقستان
۱۳۸۹	۹۴/۷	۶/۲	عراق - افغانستان - آذربایجان - ترکمنستان - امارات
۱۳۹۰	۷۵/۵	۵/۱	عراق - افغانستان - آذربایجان - قرقیزستان - قزاقستان
۱۳۹۱	۶۷	۵	عراق - آذربایجان - قرقیزستان - امارات - افغانستان
۱۳۹۲	۶۴	۴/۸	عراق - افغانستان - قرقیزستان - تاجیکستان - امارات
۱۳۹۳	۶۳/۵	۴/۹	عراق - افغانستان - قرقیزستان - آذربایجان - پاکستان
۱۳۹۴	۴۸/۱	۳/۹	عراق - افغانستان - قرقیزستان - آذربایجان - ترکمنستان
۱۳۹۵	۴۶/۲	۳/۸	عراق - افغانستان - قرقیزستان - آذربایجان - ترکمنستان

منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران

در زمینه واردات پوشاک طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵، تقریباً کشورهای امارات و چین، بدون رقیب هستند!

واردات پوشاک ایران طی سالهای ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۵

سال	ارزش واردات (میلیون دلار)	میان واردات (هزار تن)	کشورهای مبدأ (۵ کشور عمده)
۱۳۸۵	۵.۸۵۵	۱	امارات متحده عربی - چین - ایتالیا - ترکیه - هند
۱۳۸۶	۱۰.۱۹۸	۱.۲۶۹	امارات متحده عربی - چین - سوئیس - ایتالیا - ترکیه
۱۳۸۷	۱۵.۱۷۸	۱.۹۷۲	امارات متحده عربی - چین - ایتالیا - سوئیس - ترکیه
۱۳۸۸	۱۶.۱۴۷	۲.۰۴۰	امارات متحده عربی - چین - ایتالیا - ترکیه - انگلستان
۱۳۸۹	۱۹.۷۴۵	۲.۳۷۸	امارات - ایتالیا - چین - ترکیه - آلمان
۱۳۹۰	۲۲.۰۷۶	۲.۲۱۱	امارات - ایتالیا - چین - ترکیه - ایتالیا
۱۳۹۱	۱۹	۱	امارات - ایتالیا - منطقه آزاد کیش - هند - سوئیس
۱۳۹۲	۲/۱	۰/۴	امارات - ترکیه - چین - آلمان - ایتالیا
۱۳۹۳	۵/۳	۰/۸	امارات - ترکیه - چین - آلمان - هلند
۱۳۹۴	۱۴/۲	۲/۳	چین - ترکیه - هند - ایتالیا - انگلیس
۱۳۹۵	۶۰	۶/۲	چین - ترکیه - هند - ایتالیا - انگلیس

*Data from ITC

در بازار جهانی پوشاک، چین نخستین صادرکننده است که از سال ۲۰۰۴ تاکنون جایگاه خود را حفظ کرده و این کشور هر سال بیشتر از سال گذشته، در حال افزایش حجم صادرات پوشاک تولیدی خود می‌باشد، به نظر می‌رسد بنگلادش و ویتنام بازیگران آینده این عرصه جهانی خواهند بود و متأسفانه نامی از ایران در این فهرست نیست. به نظر می‌رسد واردات بی رویه و قاچاق از مبادی غیرقانونی، واردات بی رویه از مناطق آزاد کشور، نبود مواد اولیه متنوع و باکیفیت، هزینه‌های بالای شبکه توزیع، وجود شبکه عرضه بسیار سنتی و ناکارآمد، شبکه فروش سازمان نیافته و متفرقه، نبود فروشگاه‌های زنجیره‌ای تخصصی، نبود سیستمی جامع جهت شفافیت و کنترل گردش کالا در سطح تولید و توزیع، کاهش حاشیه سود و توان رقابت پذیری که منجر به عدم تمایل به سرمایه‌گذاری شده، عرضه برندهای خارجی رسمی و غیر رسمی

سال گذشته ۷۹ درصد از نظر ارزشی کاهش و ۴/۳ درصد از نظر وزنی افزایش داشته است.

صادرات این کالا تقریباً نسبت به مدت مشابه سال قبل تغییر نکرد و شرایط و فضای صادراتی نیز تغییر محسوسی نسبت به سال قبل نداشت. ۵ کشور هدف اصلی این بخش از صنعت نساجی افغانستان، عراق، ترکمنستان، پاکستان و چین هستند که آمارهای مربوط به آن را در جدول زیر مشاهده می‌کنید:

شرح کالا	۵ کشور هدف اصلی	۱۲ ماهه نخست سال ۱۳۹۵ (میلیون دلار)	۱۲ ماهه نخست سال ۱۳۹۴ (میلیون دلار)	درصد تغییرات
فروش ماشینی و موکت	افغانستان	۱۱۳/۳	۱۴۳/۲	-۲۰/۹
	عراق	۱۱۰/۴	۱۰۵/۴	۴/۷
	ترکمنستان	۱۶/۶	۲۲/۹	-۲۷/۵
	پاکستان	۱۶/۱	۱۶/۴	-۱/۸
	چین	۶/۲	۵/۷	۸/۸

میزان صادرات نساجی انجام شده طی ۱۲ ماه سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد عملکرد ارزش صادرات نساجی ۲۷۷۳ میلیون دلار و عملکرد وزنی صادرات محصول بالغ بر ۹۷۵ هزار تن بوده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱/۷ درصد از نظر ارزشی و ۸/۶ درصد از نظر وزنی افزایش یافته است.

یکی از عمده‌ترین دلایل رشد صادرات این گروه، رشد صادرات کیسه‌های پلی پروپیلن به افغانستان و عراق نسبت به مدت مشابه سال پیش است؛ در ضمن عرضه مواد اولیه این کارخانه‌ها در بورس با شرایط سهل تری انجام پذیرفته و تولید داخلی رشد داشته است:

شرح کالا	۵ کشور هدف اصلی	۱۲ ماهه سال ۱۳۹۵ (میلیون دلار)	۱۲ ماهه سال ۱۳۹۴ (میلیون دلار)	درصد تغییرات
محصولات نساجی	عراق	۱۲۴/۹	۱۲۲/۲	۲۲/۱
	افغانستان	۶۱/۶	۵۴/۷	۱۲/۶
	ترکیه	۱۵	۲۶/۶	۴۳/۶
	آذربایجان	۱۳/۶	۷/۵	۸۱/۳
	تاجیکستان	۱۰/۸	۶/۱	۷۷

و اما سهم صادرات صنایع نساجی و پوشاک در صادرات غیر نفتی به گزارش سازمان توسعه تجارت:

صادرات غیر نفتی:	صادرات غیر نفتی طی سال ۱۳۹۵ به تفکیک بخش های عمده		سال ۱۳۹۴		وزن	وزن	وزن	وزن
	ارزش	وزن	ارزش	وزن				
میوه‌های گازی	۱۲۹۶۴۸	۴۲۹۳۰	۹۳۹۰۷	۴۲۴۲۹	۳۸	۲۸	۱۸۶۶۳	۷۲۲۰
پتروشیمی و گاز طبیعی	۴۲۱۶۰	۱۶۴۱۹	۲۸۸۰۵	۱۵۲۲۳	۴۶,۴	۷,۵	۱۸۶۶۳	۷۲۲۰
صنعت	۳۴۲۸۲	۱۴۴۹۶	۳۰۶۸۹	۱۷۱۶۵	۱۱,۷	-۱۵,۵	۳۴۲۸۲	۱۴۴۹۶
فروش و صنایع دستی	۱۰	۳۷۴	۱۲	۲۲۳	-۱۸,۳	۱۲,۵	۱۰	۳۷۴
کشاورزی	۴۵۰۷	۲۹۲۲	۳۷۹۸	۲۹۸۸	۱۸,۷	-۱,۷	۴۵۰۷	۲۹۲۲
معادن	۳۰۰۲۶	۱۳۹۹	۲۰۱۰۸	۹۹۰	۴۹	۴۱	۳۰۰۲۶	۱۳۹۹

بدون ضابطه مشخص و محدودیت در طراحی و نوآوری از دلایل مهمی است که نام ایران را در فهرست زیر نمی‌بینیم. ایجاد زیرساخت‌های لازم در صادرات پوشاک، کاهش ضایعات و افزایش بهره‌وری و به روز رسانی ماشین‌آلات، ایجاد تعرفه‌های ترجیحی با کشورهای آسیای میانه (البته تعرفه ترجیحی منصفانه، معقول و منطقی که در آن منافع ملی کشور هم دیده شود) و تجمیع کارخانه‌ها و افزایش ظرفیت تولید از راهکارهای مناسب در این بخش هستند:

سال	ارزش صادرات (میلیارده دلار)	صادرکنندگان عمده
۲۰۰۴	۲۴۹	چین - هنگ کنگ - ایتالیا - ترکیه - آلمان
۲۰۰۵	۲۷۱	چین - هنگ کنگ - ایتالیا - آلمان - ترکیه
۲۰۰۶	۳۰۳	چین - هنگ کنگ - ایتالیا - آلمان - ترکیه
۲۰۰۷	۳۴۳	چین - هنگ کنگ - ایتالیا - آلمان - ترکیه
۲۰۰۸	۳۶۴	چین - هنگ کنگ - ایتالیا - آلمان - بنگلادش
۲۰۰۹	۳۱۸	چین - هنگ کنگ - بنگلادش - آلمان - ایتالیا
۲۰۱۰	۳۵۲	چین - هنگ کنگ - بنگلادش - آلمان - ایتالیا
۲۰۱۱	۴۱۳	چین - ایتالیا - بنگلادش - آلمان - هنگ کنگ
۲۰۱۲	۴۰۵	چین - ایتالیا - بنگلادش - آلمان - هنگ کنگ
۲۰۱۳	۴۲۸	چین - بلژیک - ایتالیا - آلمان - ویتنام
۲۰۱۴	۴۷۴	چین - بنگلادش - ایتالیا - آلمان - ویتنام
۲۰۱۵	۴۴۳	چین - بنگلادش - ایتالیا - آلمان - ویتنام
۲۰۱۶	۴۲۵	چین - بنگلادش - ایتالیا - آلمان - ویتنام

با توجه به میزان صادرات پوشاک انجام شده طی ۱۲ ماهه سال ۹۵، مشاهده می‌شود عملکرد ارزش صادرات پوشاک بالغ بر ۴۶/۲ میلیون دلار و عملکرد وزنی صادرات محصول مذکور ۳/۸ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزشی ۳/۹ درصد و از نظر وزنی ۲/۶ درصد کاهش یافته است. مهم‌ترین دلیل آن رکود داخلی، کاهش تولید کارگاه‌ها و ناامنی‌های بازار عراق می‌باشد.

صنایع نساجی

عملکرد صادرات کالاهای زیرمجموعه این گروه طی ۱۲ ماه سال ۱۳۹۵، ۱۱۳۴/۶ میلیون دلار و حدود ۱۸۹/۴ هزار تن بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر ارزشی ۱/۷ درصد کاهش و از نظر وزنی ۸/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این میان صادرات فرش ماشینی و موکت، با حدود ۲۷ درصد از کل صادرات صنایع نساجی و پوشاک، رتبه نخست را به خود اختصاص می‌دهد:

گروه کالایی	دوازده ماهه سال ۱۳۹۵		دوازده ماهه سال ۱۳۹۴		درصد تغییرات	سهم از کل صادرات گروه (درصد)
	ارزش	وزن	ارزش	وزن		
فروش ماشینی و موکت	۳۰۶/۵	۵۵/۵	۳۳۶/۵	۵۳/۲	-۸/۹	۲۷
نساجی	۲۷۸/۳	۹۸/۵	۲۷۳/۷	۹۰/۷	۱/۷	۲۴/۵
فروش دستیافت	۳۴۵/۷	۵/۷	۲۹۲	۵/۳	۱۸/۴	۳۰/۵
کفشی	۹۶/۶	۱۷/۸	۱۴۴/۳	۱۵/۱	-۳۳/۱	۸/۵
وت بلو، کراست و چرم	۶۱/۳	۸/۱	۵۹/۴	۷	۱۷/۹	۵/۴
پوشاک	۴۶/۲	۳/۸	۴۸/۱	۳/۹	-۲/۶	۴/۱
جمع کل	۱۱۳۴/۶	۱۸۹/۲	۱۱۵۲	۱۷۵/۲	-۱/۷	۱۰۰

با توجه به میزان صادرات فرش ماشینی انجام شده طی ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۵، ملاحظه می‌شود عملکرد ارزش صادرات فرش ماشینی و موکت ۳۰۶/۵ میلیون دلار و عملکرد وزنی صادرات محصول مذکور ۵۵/۵ هزار تن بوده است که نسبت به مدت مشابه